

## U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka a soudců JUDr. Bc. Kryštofa Horna a Mgr. Ing. Lenky Bursíkové, ve věci

žalobce: **Ing. L. K.,**  
bytem X,

zastoupený advokátkou Mgr. Janou Vitákovou,  
sídlem Murmanská 1475/4, Praha 10,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje,**  
sídlem Zborovská 11, Praha 5,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2020, č. j.  
133463/2020/KUSK,

takto:

I. **Žaloba se odmítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

### Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou k Městskému soudu v Praze dne 11. 12. 2020 a postoupenou jeho usnesením ze dne 19. 1. 2021, č. j. 8 A 132/2020 - 14, soudu zdejšímu, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný potvrdil rozhodnutí ředitelky Základní školy X (dále jen „ZŠ X“) ze dne 1. 9. 2020, č. j. ZSBNDU-1138/2020/3-14/A20 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a zamítl odvolání podané proti prvostupňovému rozhodnutí žalobcem. Prvostupňovým rozhodnutím ředitelka ZŠ X podle § 46 ve spojení s § 165 odst. 2 písm. e) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném do 30. 9. 2020 (dále jen „školský zákon“), přijala od školního roku 2020/2021 nezletilou dceru žalobce, nar. ..., k základnímu vzdělávání v ZŠ X.
2. Žalobce nejprve v žalobě obsáhle popsal okolnosti rozchodu rodičů nezletilé dcery a jejího přestěhování ze společné domácnosti v P. do B. s matkou, a to včetně dosavadního vývoje rozhodování civilních soudů ve věci péče o nezletilou. Žalobce uvedl, že ředitelce ZŠ X již před vydáním prvostupňového rozhodnutí oznámil svůj nesouhlas s přihlášením své dcery do této školy. Naopak dne 31. 8. 2020 změnil administrativní údaj o jejím trvalém pobytu na adresu dosavadní společné domácnosti v P. tak, že se tzv. spádovou školou stala ZŠ CH. (dále jen „ZŠ X“). Dne 1. 9. 2020 tak došlo dle § 36 odst. 5 školského zákona k automatickému přijetí dcery do ZŠ X. Přestože si těchto okolností byla ředitelka ZŠ X

vědoma a na jejich základě dceru žalobce ani dne 1. 9. 2020 do ZŠ X nepustila, vydala téhož dne odpoledne prvostupňové rozhodnutí o přijetí dcery žalobce k předškolnímu vzdělávání do ZŠ X.

3. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 2. 9. 2020 odvolání, které následně dne 9. 9. 2020 doplnil. Odkázal v něm na výkladové stanovisko ministerstva školství, podle kterého pokud byl rodič v řízení opomenut, ačkoliv z okolností je zřejmé, že ředitel nebyl v dobré víře, jde o procesní pochybení. K přijetí dítěte k povinné školní docházce je oprávněn pouze ředitel spádové školy. Prvostupňové rozhodnutí je tedy neuskutečnitelné, neboť v době jeho vydání již byla žalobcova dcera pravomocně přijata do ZŠ X.
4. Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil s odůvodněním, že není dotčeno žádné z veřejných subjektivních práv žalobce. V řízení o přijetí do základní školy nelze řešit spory o to, kterou školu má dítě navštěvovat. Žalovaný pak zohlednil i usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 14. 9. 2020, č. j. 61 Nc 2519/2019-457 (dále jen „předběžné opatření“), kterým opatrovnický soud nahradil souhlas žalobce s přijetím dcery do ZŠ X, a dále rozhodnutí ředitele ZŠ X ze dne 16. 9. 2020, č. j. 2020/441, kterým bylo ukončeno plnění školní docházky nezletilé na ZŠ X. Podle žalovaného ředitelka ZŠ X jednala v dobré víře a dle zásady nejlepšího zájmu dítěte.
5. Žalobce napadenému rozhodnutí v podané žalobě vytkl řadu vad. Uvedl, že ředitelka v dobré víře v žádném případě nejednala, neboť byla vyrozuměna, že žalobce s přijetím dcery do ZŠ X nesouhlasí. Rozhodnutí o přijetí dcery do ZŠ X má dalekosáhlý dopad na uspořádání rodinných vztahů jak pro žalobcovy nezletilé děti, tak pro žalobce samotného. Žalovaný neměl své rozhodnutí opřít o předběžné opatření, neboť souhlas žalobce s přijetím dcery do ZŠ X nemůže být nahrazen v situaci, kdy již byla dcera automaticky přijata do ZŠ X. Žalovaný neměl zohledňovat jen úzkou část soukromého zájmu dcery, ale celou šíři jejích zájmů, tedy i právo na péči rodiče a tím i soukromé zájmy žalobce, který by mohl být rozhodnutím správního orgánu o právech a povinnostech účastníka dotčen. Žalovaný se nedostatečně vypořádal s tvrzeními a důkazy žalobce v otázce dobré víry ředitelky ZŠ X. Ačkoliv žalobce namítal, že o přijetí dcery do ZŠ X nikdy nežádal a že dcera měla trvalý pobyt v P., žalovaný zákonnost prvostupňového rozhodnutí nezkoumal. Napadené rozhodnutí je tedy dle žalobce nezákonné a nepřezkoumatelné.
6. Soud při ověřování, zda jsou splněny podmínky pro meritorní projednání žaloby, shledal, že žaloba byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Soud v této souvislosti poukazuje na to, že žalobce podal žalobu (a dle jejích příloh i odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí) toliko svým jménem, nikoliv jménem své nezletilé dcery.
7. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. platí, že „[k]do tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.“ Podle odst. 2 téhož ustanovení platí, že „[ž]alobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí“.
8. Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. platí, že soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Jak přitom vyplývá z § 65 odst. 1 s. ř. s.,

žalobou proti rozhodnutí správního orgánu lze napadnout jen taková rozhodnutí, která se přímo dotýkají veřejných subjektivních práv žalobce, resp. která jinak přímo zasahují jeho právní sféru [srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, č. 906/2006 Sb. NSS].

9. Podle § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), platí, že účastníky řízení jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu. Podle odst. 2 téhož ustanovení platí, že účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.
10. Účastníkem správního řízení se však nestává ten, s kým správní orgán nesprávně jako s účastníkem řízení jednal (viz např. rozsudek NSS ze dne 7. 12. 2005, č. j. 3 As 8/2005 - 118, č. 825/2006 Sb. NSS).
11. Podle § 21 odst. 1 písm. a) školského zákona platí, že žáci a studenti mají právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona. Odstavec 2 pak stanoví, že práva uvedená v odstavci 1 s výjimkou písmen a) a d) mají také zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků.
12. Z judikatury NSS vyplývá, že pokud je podle žalobních tvrzení vymezena skutková podstata dotčení práv žalobce postupem správního orgánu tak, že takto tvrzený zásah se z právního hlediska (byť může jít i o složitější právní posouzení) zjevně nemůže práv žalobce přímo dotknout, procesní norma předpokládá, že taková žaloba bude odmítnuta postupem podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., aniž by bylo nutné ve věci nařizovat jednání. Takový postup má svůj význam zejména z hlediska hospodárnosti řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 1. 2019, č. j. 1 As 202/2018 - 33).
13. Z hlediska žalobcovy aktivní věcné legitimace je rozhodující, zda žalobou napadené rozhodnutí zasahuje do jeho právní sféry. Z § 21 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 21 odst. 2 školského zákona plyne, že právo na vzdělávání a školské služby náleží pouze žákům a studentům, nikoli jejich zákonným zástupcům (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 53/2011 - 109, č. 2437/2011 Sb. NSS). Ve správním řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo, se tedy o subjektivních veřejných právech a povinnostech žalobce nerozhodovalo. Správní orgány rozhodovaly pouze o žádosti jeho nezletilé dcery (byť podané matkou jako zákonnou zástupkyní) o přijetí k základnímu vzdělávání v ZŠ X, již bylo vyhověno.
14. S ohledem na citovanou právní úpravu a konstantní judikaturu NSS k této otázce dospěl soud (jako např. v obdobné věci rozhodnuté dne 14. 7. 2020, č. j. 43 A 34/2019 - 23) k závěru, že napadené rozhodnutí se žalobcovy právní sféry přímo nedotýká.
15. V této souvislosti soud uvádí, že ke stejnému závěru dospěl v napadeném rozhodnutí i žalovaný. Za těchto okolností však neměl odvolání žalobce zamítnout a prvostupňové rozhodnutí potvrzovat s poukazem na § 90 odst. 5 správního řádu, ale měl jej jako nepřipustné zamítnout podle § 92 téhož zákona. Bylo by však přepjatým formalismem, pokud by napadené rozhodnutí bylo rušeno jen z tohoto důvodu, neboť důsledek pro žalobce samotného by byl stejný. V obou případech by žalobce nemohl být s odvoláním ani žalobou ve správním soudnictví ve výsledku úspěšný.
16. Přestože žalovaný přistoupil k věcnému projednání žalobcem podaného odvolání, nemohla tím být dotčena veřejná subjektivní práva žalobce ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť

žalobce v řízení před správními orgány obou stupňů nebyl jejich nositelem. Žalobce tak nemá v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu žalobní legitimaci. Nic na tom nemění skutečnost, že žalovaný s žalobcem jako s účastníkem správního řízení jednal.

17. Soud proto žalobu odmítl z důvodu zjevného nedostatku aktivní věcné legitimace žalobce podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
18. Pouze jako *obiter dictum* soud konstatuje, že podstata sporu má primárně původ v odlišném názoru obou rodičů na záležitosti týkající se vzdělávání jejich nezletilé dcery a zřejmě i jejího trvalého bydliště. Podle § 877 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, platí, že nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná zejména se zřetelem k jeho zájmu, rozhodne soud na návrh rodiče; to platí i tehdy, vyloučil-li jeden rodič z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za významnou záležitost považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte. Neshody mezi rodiči týkající se vzdělávání dítěte je třeba řešit primárně v civilním soudnictví. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu slouží výlučně k ochraně veřejných subjektivních práv jako obranný prostředek proti jednání správních orgánů. Neslouží však k urovnání soukromoprávních sporů. Účelem řízení o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání není vybrat pro dítě ideální základní vzdělávání, respektive řešit spory mezi rodiči ohledně toho, jakou základní školu má jejich dítě navštěvovat (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 280/2015 - 36, a nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1844/16).
19. Soud tedy uzavírá, že otázka volby základní školy dítěte je primárně v rukou rodičů. Nejsou-li rodiče tuto volbu schopni učinit po vzájemné dohodě, přebírá tuto jejich roli opatrovnický soud, nikoliv soud správní. Správnímu soudu při přezkumu výsledku správního řízení o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání přísluší jediný úkol: ochrana veřejných subjektivních práv **dítěte** jakožto jediné osoby, která je účastníkem takového správního řízení a která je jeho výsledkem na svých veřejných subjektivních právech přímo dotčena. Soud však tak může učinit toliko na základě žaloby podané jeho jménem, přičemž dítě při jejím podání sice může být zastoupeno rodičem jakožto zákonným zástupcem, avšak při zachování pojistek proti zneužití zástupčího oprávnění k prosazování úmyslů zástupce na úkor nejlepšího zájmu dítěte (např. souhlas opatrovnického soudu s podáním žaloby či jmenování kolizního opatrovníka).
20. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., jež stanoví, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

#### Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz).

Praha 18. února 2021

**Mgr. Jan Čížek, v. r.**  
předseda senátu